

Actieplan VN-verdrag Handicap Helmond 2026-2027

In Helmond vinden wij dat iedereen, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt, mee mag doen en gewaardeerd moet worden.

Gemeente Helmond

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
Uitwerking op speerpunten	6
Speerpunt 1: uitbreiden en versterken betrokkenheid ervaringsdeskundigen	6
Speerpunt 2: fysieke toegankelijkheid	9
Speerpunt 3: werken aan bewustwording en tegengaan uitsluiting	10
Speerpunt 4: sport en bewegen	11

Voorwoord

In Helmond is het motto dat iedereen moet kunnen meedoen. Niet als gunst, maar als recht. Dat uitgangspunt vormt al jaren de basis onder ons beleid voor inclusie en toegankelijkheid. Met het VN-verdrag Handicap hebben we die overtuiging samen met ervaringsdeskundigen, organisaties en partners vertaald naar concrete stappen in de stad.

De afgelopen jaren zijn er belangrijke resultaten bereikt. Toegankelijkheid is steeds vaker onderdeel van regulier beleid, van dienstverlening tot sport, van verkiezingen tot de inrichting van de openbare ruimte. Dat is geen toeval. Het is het resultaat van een lange adem, van samenwerking en van het uitgangspunt: praat met ons, niet over ons.

Met dit Actieplan VN-verdrag Handicap 2026–2027 zetten we die lijn voort. We bouwen verder op wat werkt, versterken wat nog kwetsbaar is en blijven zoeken naar manieren om drempels weg te nemen. Tegelijkertijd zijn we realistisch. De middelen zijn beperkt en vragen om scherpe keuzes. Juist daarom is het belangrijk om te blijven investeren in bewustwording, in structurele betrokkenheid van ervaringsdeskundigen en in het verankeren van toegankelijkheid in alles wat we doen.

Dit actieplan staat niet op zichzelf. Het maakt onderdeel uit van de Antidiscriminatie- en Inclusieagenda Helmond 2026–2027, waarin mensen met een beperking één van de focusgroepen vormen. Daarmee borgen we dat inclusie geen tijdelijk project is, maar een blijvend uitgangspunt van ons handelen als gemeente.

Wat we samen hebben opgebouwd, verdient continuïteit. Toegankelijkheid en inclusie vragen om vasthoudendheid, ook over bestuursperiodes heen. Ik heb er vertrouwen in dat Helmond ook de komende jaren blijft werken aan een stad waarin iedereen meetelt en mee kan doen.

Harrie van Dijk
Wethouder Inclusie

Inleiding

De afgelopen 7 jaar hebben we met veel partijen hard gewerkt aan een betere toegankelijkheid van onze stad voor inwoners met een beperking. We hebben al veel mooie resultaten bereikt.

Doel van het VN-verdrag Handicap

Het verdrag schrijft voor dat iedereen mee kan doen in de samenleving en toegang moet hebben tot gebouwen, openbaar vervoer, passende zorg en ondersteuning, onderwijs, werk en vrijetijdsvoorzieningen. Mensen met een beperking moeten zoveel mogelijk zeggenschap hebben over hun eigen leven. Gemeenten zijn verplicht maatregelen te nemen zodat mensen met een beperking zo zelfstandig en onafhankelijk mogelijk kunnen leven.

Praat met ons, niet over ons

Het VN-verdrag gaat ervan uit dat de verbeterplannen sámen met ervaringsdeskundigen worden gemaakt. Het Actieplan 2026-2027 is opgesteld in nauwe samenwerking met de lokale Werkgroep VN-verdrag. Daarin zijn ervaringsdeskundigen vertegenwoordigd met uiteenlopende beperkingen. Ook het burgerinitiatief 'Helmond Toegankelijker' dacht mee in die werkgroep, net als het Gehandicaptenoverleg Helmond, Uniek Sporten, ORO en MEE de Meentgroep.

Actieprogramma Helmond 2026-2027

Het VN-verdrag is niet vrijblijvend. Het Rijk verwacht van gemeenten dat zij, samen met ervaringsdeskundigen, een plan opstellen. In dit plan beschrijven ze hoe we de komende jaren de ingezette lijn van een inclusieve Helmondse samenleving kunnen voortzetten.

De inzet richt zich op 4 speerpunten

Onze focus en inzet richt zich in 2026 en 2027 op een viertal speerpunten, waarbij we deels koersen op vernieuwing en deels versterken wat al goed gaat.

- Het uitbreiden en versterken van de Werkgroep VN-verdrag
- Verbeteren fysieke toegankelijkheid
- Werken aan bewustwording
- Sport & bewegen

Daarnaast zijn er een aantal bestaande programma's die een bijdragen leveren aan het doel van het VN-verdrag om niemand uit te sluiten zoals het tegengaan van laaggeletterdheid en het armoedebeleid. Door krachten te bundelen trachten we meer te bereiken met minder middelen. Verder is het thema toegankelijkheid steeds vaker een expliciet onderwerp in gemeentelijke visiestukken zoals in het nieuwe evenementenbeleid en de visie onderwijshuisvesting.

Relatie met de Antidiscriminatie-/Inclusieagenda Helmond 2026-2027

Eind 2025 is de Antidiscriminatie-/Inclusieagenda Helmond 2026-2027 vastgesteld door het college.

De resultaten uit dit Actieplan VN-verdrag Helmond 2026-2027 maken daar onderdeel van uit. In dit document vindt u een verdiepte uitwerking van hetgeen in de Antidiscriminatie-/Inclusieagenda staat vermeld onder dat onderwerp. De terugkoppeling over de resultaten van dit Actieplan VN-verdrag vindt voortaan plaats via de integrale, jaarlijkse verantwoording van de Antidiscriminatie-/Inclusieagenda.

Helmond, januari 2026

Namens de Werkgroep VN-verdrag Helmond

Uitwerking op speerpunten

De financiën binnen het Sociaal Domein staan onder druk. We moeten daarom zorgvuldig omgaan met de beschikbare middelen en deze zo effectief mogelijk inzetten. Dit betekent, dat we prioriteiten moeten stellen. Ook is het zaak om slim gebruik te maken van bestaande initiatieven, organisaties en ontwikkelingen om toegankelijkheid op de agenda te zetten en te houden en in samenwerking meer te bereiken.

Voor de komende twee jaar richten we ons op de volgende thema's:

1. Uitbreiden en versterken actieve betrokkenheid ervaringsdeskundigen
2. Verbeteren fysieke toegankelijkheid
3. Werken aan bewustwording en tegengaan uitsluiting
4. Sport & Bewegen

Speerpunt 1: uitbreiden en versterken betrokkenheid ervaringsdeskundigen

In het vorige Actieplan hebben we in de inleiding gesteld dat de kern van onze inspanningen ligt in het verduurzamen van het ingezette verbeterproces. Dat begint vaak met kleine stappen en vraagt om een lange adem. Toegankelijkheid moet vanzelfsprekend worden voor iedereen. Onze grootste kracht – zo stelden we – is daarom wellicht om hetgeen in gang is gezet te continueren en te verduurzamen.

Op menig gebied is dit gelukt. Bij voorbeeld door het opstellen van handreikingen en richtlijnen en het verankeren van toegankelijkheid in beleidsvisies. Het burgerinitiatief 'Helmond Toegankelijker' heeft daar tot eind 2024 een zeer actieve rol in gespeeld. Het platform was een drijvende kracht achter de bewustwording en concrete aanpassingen in de stad. Zij hebben het onderwerp van toegankelijkheid op de politieke agenda gezet en door hun rol van 'constructieve luis in de pels' ook binnen de ambtelijke organisatie goed tussen de oren gekregen van ambtenaren. Het initiatief is begin 2025 gestopt omwille van gezondheidsklachten van de trekkers.

Professionaliseringsslag vereist – middelen ontbreken

De Werkgroep VN-verdrag heeft bij de gemeente gepleit voor het faciliteren van een professionaliserings-slag. Dit in navolging van een inventarisatie bij de andere vier grote steden in Zuid-Oost Brabant (Eindhoven, Breda, Tilburg en Den Bosch). Deze steden hebben allen een onafhankelijk 'Toegankelijkheidsorgaan' waar naast vrijwilligers ook (meerdere) betaalde krachten werkzaam zijn en een ruim activiteitenbudget. Daarmee kunnen kwaliteit en betrokkenheid worden geborgd. De middelen zijn voor het overgrote deel afkomstig van gemeentelijke subsidie, soms aangevuld met inkomsten uit voorlichting, training en het schouwen van gebouwen.

In het kader van de Antidiscriminatie-/Inclusieagenda Helmond 2026-2027 was oorspronkelijk een financieel impuls voorzien voor de professionalisering van de Helmondse Werkgroep VN-verdrag. Helaas hebben de forse bezuinigingen in het sociaal domein daar een streep doorheen gezet.

Hoe gaan we de Werkgroep VN-verdrag uitbreiden en versterken?

We hebben behoefte aan een vaste groep vrijwillige ervaringsdeskundigen en professionals die op structurele basis mede uitvoering geven aan de doelstellingen van het VN-verdrag. Zij signaleren knelpunten, denken mee over oplossingen, zijn in staat contact te leggen met instanties, leveren input voor de 2-jaarlijkse Actieplannen en geven daar mede uitvoering aan. Daarnaast kun je ook denken aan mensen die incidenteel, b.v. op onderwerp of op projectbasis, een bijdrage leveren. Dat kan zowel op vrijwillige basis als vanuit de eigen professionele rol.

En last but not least kunnen we onderzoeken of ambassadeurs een rol kunnen vervullen, met name waar het gaat om bewustwording, maar ook op gebieden waar zij als rolmodel kunnen fungeren.

Meer vrijwilligers werven

De beschikbaarheid en inzet van vrijwilligers – liefst ervaringsdeskundigen – gaan we in 2026 uitbreiden door te werven via

- de achterban/samenwerkingspartners van het Gehandicaptenoverleg Helmond (GOH).
- dagbestedingsprojecten (formeel en informeel) voor mensen met een beperking.
- het Zelfhulpnetwerk; mogelijk zijn er leden van zelfhulpgroepen die een bijdrage willen leveren.
- nadrukkelijk ook jongeren met een beperking werven. Mogelijk via Uniek Sporten of initiatieven als het sociaal café 'Op je Plaets' (Brandevoort) maar ook het reguliere jongerenwerk.

Wat brengt een vrijwilliger mee?

De vrijwilligers vertegenwoordigen medebewoners met een bepaalde beperking en kunnen de knelpunten en oplossingen hiervoor definiëren. Samen met de andere vrijwilligers zijn zij in staat om zelfstandig te werken, voorstellen te maken en mede uit te voeren. De vrijwilligers kunnen - als groep of als individu - worden ondersteund door de verantwoordelijk ambtenaar, Bureau STERK van ORO en we onderzoeken welke rol het Gehandicaptenoverleg kan vervullen in deze. De oprichter van 'Helmond Toegankelijker' is adviseur van het GOH en nog wel actief als lid van de Werkgroep VN-verdrag Handicap.

Wat hebben wij een vrijwilliger te bieden?

Om het aantrekkelijk te maken voor vrijwilliger, onderzoeken we op welke manier we hen (beperkte) scholing/training/coaching aan kunnen bieden. Ook ontvangen zij een bescheiden vrijwilligersvergoeding.

Meer professionals en leden van belangenverenigingen werven

De huidige professionele inzet is ook voor de komende twee jaar geborgd.

Het kan zinvol zijn om ook deze inzet uit te breiden. Denk aan mensen die verbonden zijn aan belangenverenigingen zoals De Zonnebloem, het Rode Kruis, Vereniging Ouders met verstandelijke handicap of participeren in den bestaande zelfhulpgroep. Daarnaast denken we aan professionals van commerciële ondernemingen die - in het kader van maatschappelijk ondernemen - ondersteuning kunnen bieden op gebied van communicatie of training/coaching. We leggen hiertoe contact met de LEVgroep/Vrijwilligersondersteuning.

Werven van ambassadeurs

Een laatste groep vormen de ambassadeurs. Zij kunnen bijdragen aan bewustwording en acceptatie van mensen met een beperking.

- Helmondse topsporters met een beperking (rolmodel)
- Politici (al dan niet met een beperking)
- Gemeentebestuurders

Opstellen van een wervingsplan

Om deze doelstellingen waar te maken, stellen we een beknopt plan van aanpak op, mogelijk met de hulp van een communicatieprofessional. Vervolgens dient er een werkgroep te worden geformeerd die met de uitvoering aan de slag gaat.

Samenstelling huidige Werkgroep VN-verdrag

De huidige Werkgroep VN-verdrag bestaat uit de volgende deelnemers:

- Ervaringsdeskundigen met zintuigelijke, motorische en verstandelijke beperkingen
- Vertegenwoordiger van het Gehandicaptenoverleg Helmond
- Professionals van Uniek Sporten, ORO en MEE de Meentgroep

Speerpunt 2: fysieke toegankelijkheid

Om de fysieke toegankelijkheid structureel te borgen in beleid en uitvoering, werken we de komende twee jaar een 2-tal Handreikingen uit, zodat de adviezen van de ervaringsdeskundigen structureel ingezet kunnen worden, ook zónder dat zij steeds persoonlijk ingezet hoeven te worden. Dat laatste is uiteraard nog steeds mogelijk, wél selectiever.

Wat gaan we verbeteren?

- N.a.v. de adviezen uit het mysteryguest onderzoeksrapport naar de toegankelijkheid van de gemeente (gebouw én dienstverlening) voor mensen met een niet-zichtbare beperking verwerken we de adviezen uit het rapport in het 'Ambtelijke Veranderplan' dat onderdeel is van de nieuwe visie op Dienstverlening (2026).
- Naar aanleiding van een 2-tal dementiescans in 2024/25 door Alzheimer Nederland in de wijken Mierlo-Hout en Stiphout werken de Wijkhuizen De Geseldonk en De Westwijzer toe naar een dementievriendelijk wijkhuis. Dit sluit aan bij het project 'laagdrempelige inloop' in het kader van Peel Duurzaam Gezond (trekker: LEVgroep)
- Onze verkiezingen zijn 100% toegankelijk voor mensen met uiteenlopende beperkingen; m.i.v. de TK-verkiezingen 2025 is er naast een extra-toegankelijke stemlokaal met stem-mal ook een prikkelarme stemlocatie. We lopen hiermee landelijk voorop.
- Bij de gemeenteraadsverkiezingen maart 2026 zijn prokkelduo's actief, bestaande uit een ervaringsdeskundige van ORO en een ambtenaar van de gemeente Helmond.

- We borgen 'toegankelijkheid' in grotere bouwprojecten en herstructureringsprojecten in de openbare ruimte zoals de bouw van de MFA Rijpelberg en de herinrichting van de Kasteeltraverse (hiervoor is een toegankelijkheidsplan opgesteld)
- De 'Ontwerpwijzer Voetgangers' die in 2024 is geïntroduceerd wordt in 2026 en 2027 op de diverse projecten toegepast (b.v. Kanaaldijk NO; Openbare ruimte bij Piet Blomplein; Watermolenwal)
- Aanpassingen bij verbouwing Het Speelhuis: realiseren extra rolstoelplaatsen
- Parkeren (gehandicapten, mantelzorgers en zorgpersoneel):
  - in 2026 implementeren we de Parkeren Plus App voor gebruik in zowel Helmond als ook andere steden die met de App werken. Met deze App kunnen inwoners digitaal hun gehandicapten parkeerkaart (GPK) aan een of meerdere kentekens koppelen. Daarna kan men parkeren op een betaald parkeren plek (in elke stad die werkt met de App).
  - In 2026 zullen in een opiniërende commissie het parkeren in het centrum voor mantelzorgers en wijkverpleging de mogelijkheden, uitdagingen en financiële gevolgen worden besproken om de juiste kaders voor nadere onderzoeken in beeld te krijgen.
- Mobiliteit: start van het project 'Blijf Mobiel Helmond' dat m.n. senioren wil informeren over en stimuleren tot het gebruik van de diverse vervoersmodaliteiten in Helmond (zoals Taxibus, Bravoflex, deelvervoer, reguliere bussen, vrijwilligersinitiatief Automaatje etc.)
- Vanaf 2026 bieden de LEVgroep in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland rolstoeltrainingen aan.

Speerpunt 3: werken aan bewustwording en tegengaan uitsluiting

Bewustwording is de eerste stap naar verandering. Mensen begrijpen beter wat het is om met een beperking te leven, als zij ervaringsverhalen horen of dat zélf kunnen ervaren. Ook is het wegnemen van allerlei drempels een belangrijke basis voor een volwaardige deelname aan onze samenleving. Werken aan bewustwording is dan ook een voorwaarde om het leven van mensen met een beperking fijner te maken. Daar gaan we nóg meer werk van maken!

Wat gaan we verbeteren?

- N.a.v. de adviezen uit het mysteryguest onderzoeksrapport naar de toegankelijkheid van de gemeente (gebouw én dienstverlening) voor mensen met een niet-zichtbare beperking bieden we in Q4/2025 drie scholingsdagen aan voor ambtenaren die in direct contact staan met onze inwoners (Wmo-consulenten, KCC-medewerkers, gastvrouwen/-mannen en veiligheidspersoneel)
- We blijven de succesvolle trainingsreeks 'Herkenning & bejegening van inwoners met onzichtbare handicaps' van MEE De Meentgroep aanbieden aan diverse professionele instellingen.
- Continuëren 'prokkelstages' (voorwaarde: betrokkenheid nieuwe wethouder(s))
- Gemeentelijke website:
  - We gaan (opnieuw) onze website screenen op leesbaarheid (m.n. voor blinden en slechtzienden) en heldere taal
  - We actualiseren de infopagina over Inclusie
- St. Regenbooggedachte werkt in 2026 samen met ORO aan ontmoetingsmogelijkheden voor inwoners met een niet-zichtbare beperking die toebehoren tot de regenbooggemeenschap

Speerpunt 4: sport en bewegen

De sportdeelname van mensen met een beperking blijft ver achter op de sportdeelname van mensen zonder beperking. Een op de vijf mensen (23%) met een chronische aandoening én een fysieke beperking sport wekelijks. Voor mensen zonder een chronische aandoening of fysieke beperking is dit 59%. Bewegen draagt bij aan een betere gezondheid, het vergroten van het sociaal netwerk en meer welzijn. Dat laatste geldt ook voor deelname aan culturele activiteiten.

Wat gaan we verbeteren?

Uniek Sporten draagt bij aan het bevorderen van toegankelijke beweeg- en sportmogelijkheden. Dit doen we zowel voor

- individuele inwoners en groepen
  - waarmaken van individuele sportdromen
  - persoonsgerichte begeleiding door sportcoaches van JIBB+
  - verzorgen van een breed groepsaanbod en clinics in het Speciaal Onderwijs
- Sportclubs
  - Helpen toegankelijk maken van sportaanbod
  - Bevorderen aanbod G-handbal (Swift)
  - Extra G-voetbalteam (De Braak)
  - aanmoedigen sportaanbieders die zich inzetten voor een inclusief sportaanbod aan om het Uniek Sporten Certificaat te behalen. Jibb+ helpt hen hierbij, zodat zij herkenbaar zijn als toegankelijke sportaanbieder.
  - Organiseren en ondersteunen G-sportevenementen zoals Uniekloop de Halve van Helmond, Avond Vierdaagse, Kangaroodag
  - Netwerk versterken en samenwerking bevorderen

